

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Κ. ΚΑΡΕΜΦΥΛΛΗΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Ε.Π. Παπανούτσος, Για την Ιστορική Παιδεία

Η ελληνική λέξη Ιστορία που έγινε διεθνής, αρχικά σήμαινε την καθολική γνώση. (Ιστορία ονόμαζε ο Ηράκλειτος την επιστήμη του Πυθαγόρα που ήταν κοσμοαντίληψη και βιοθεωρία μαζί, ένα είδος συνολικής ερμηνείας του σύμπαντος). Και στους χρόνους μας όμως που το περιεχόμενο της ειδικεύτηκε και (1) η λέξη σημαίνει μian ορισμένη μάθηση, εκείνην που αντικείμενο της έχει το παρελθόν του ανθρώπου ως όντος κοινωνικού και τη μακρά πορεία του από την πρωτόγονη κατάσταση έως σήμερα, η Ιστορία είναι μια επιστήμη με πολύ μεγάλη έκταση και βαθιά σημασία για τη μόρφωση του νέου.

(2) Στο πρόγραμμα των μαθημάτων, η Ιστορία έχει (οφείλει να έχει) πρωτεύουσα θέση. Γιατί είναι μάθημα

συνθετικό

. Ουσιαστικά προς αυτό τείνουν και μέσα στο δικό του πλαίσιο ενυφαίνονται όλες ή τουλάχιστον οι πλείστες μαθήσεις που φιλοδοξεί να προσφέρει στους νέους το σχολείο στην ανώτερη βαθμίδα του.

(3)

Αφού ένας από τους κύριους σκοπούς της παιδείας είναι να μυήσει τον νέο άνθρωπο στα αγαθά του ανθρώπινου πολιτισμού και να τον κάνει να συνειδητοποιήσει την αξία που έχει ο ίδιος σαν άνθρωπος,

εξέχουσα

θέση μέσα στο πρόγραμμα πρέπει να έχει το μάθημα που δείχνει παραστατικά τους αγώνες και τις κατακτήσεις του ανθρώπινου γένους και των μεγάλων φυλετικών ομάδων του κατά τη διαδρομή των αιώνων στη σφαίρα και του υλικού, αλλά κυρίως του πνευματικού πολιτισμού.

Εκτός από τη γενικά μορφωτική αξία του, το μάθημα της Ιστορίας έχει και έναν ειδικά φρονηματιστικό σκοπό. (4) **Καλλιεργεί**, εξευγενίζει, υψώνει την εθνική συνείδηση των νέων, παράλληλα προς το αίσθημα που ολοένα θα αποσαφηνίζεται μέσα τους ότι είναι πολίτες του κόσμου, αλληλέγγυοι με τους συνανθρώπους των και συνυπεύθυνοι για το μέλλον και την τύχη της ανθρωπότητας ολόκληρης. Στο Ιστορικό μάθημα θα διδαχτεί ο νέος τη ζωή του έθνους του από τότε που πρωτοεμφανίζεται στον ιστορικό στίβο έως σήμερα, τους μόχθους και τις θυσίες που έκανε για να βεβαιώσει τον εαυτό του, για ν' αναδείξει την

ιδιοτυπία

του, για

να καλυτερέψει

τους όρους και τις μορφές της ύπαρξης του. Εκεί θα γνωρίσει τους εθνικούς άθλους και τις εθνικές δυστυχίες, τους εκλεκτούς ανθρώπους και τα μεγάλα συμβάντα του φυλετικού του παρελθόντος, και συνειδητά πια θα νιώσει να εντάσσεται μέσα στην εθνική του οικογένεια, θα αισθανθεί ότι το ίδιο παρελθόν όπως και η ίδια μοίρα τον ενώνει με τους ομοεθνείς του.

Και εδώ ακριβώς θα προσέξει όποιος διδάσκει την Ιστορία στους νέους. (5) Η έξαρση του πατριωτικού φρονήματος και της εθνικής συνοχής δεν συμπίπτει ούτε λογικά ούτε ψυχολογικά με τον εθνικισμό, τον φανατισμό και το μίσος προς τους άλλους λαούς της γης. Οι έννοιες του έθνους και της πανανθρώπινης αλληλεγγύης μπορούν άριστα να συναιρεθούν μέσα στους παιδευτικούς σκοπούς των ορθά νοούμενων ανθρωπιστικών σπουδών. Η ανθρωπότητα δεν είναι

αφηρημένο

πλάσμα, αλλά ένα συγκεκριμένο σύνολο από εθνικές οικογένειες. Η καθεμιά εργάζεται για το σύνολο αποδοτικά όχι απαρνούμενη την ιδιοτυπία της ή υψώνοντας τον εαυτό της αγέρωχα και καταφρονετικά πάνω από τις άλλες, αλλά ίσα-ίσα καλλιεργώντας τις δικές της δυνάμεις και τις δικές της αρετές, βαθαίνοντας το πνεύμα και εξευγενίζοντας το ήθος της (...)

(6) Άλλωστε ούτε ο έξαλλος **σωβινισμός** ούτε ο διεθνισμός που θέλει να θεμελιώσει απάνω στην αποξένωση από την εθνική συνείδηση και Ιστορία, είχαν ποτέ ή μπορούν να έχουν απήχηση στα αισθήματα και στις ιδέες του λαού μας που σεμνύνεται για τους αγώνες και τις θυσίες του, αλλά ποτέ δεν

καταφρονεί

τούς αντιπάλους, και πολλές φορές έδειξε τη μεγαλοψυχία του απέναντι σ' εκείνους που σκληρά τον εβασάνισαν, χωρίς όμως και να δέχεται την ερμηνεία ότι η αδέλφωση των εθνών πρέπει να εξαγοραστεί με την κάμψη της εθνικής του φιλοτιμίας.

Μια φωτισμένη διδασκαλία της Ιστορίας, της παγκόσμιας και της εθνικής, χρέος έχει να προσπαθήσει με λεπτότητα να κάνει αυτές τις διακρίσεις και να επιμείνει να γίνουν κατανοητές από τους νέους μας, ώστε και νοητικά και συναισθηματικά εγκαίρως να δοθεί σ' αυτούς ο ορθός προσανατολισμός σε τούτο το ζήτημα το τόσο σπουδαίο για τη μόρφωση τους και για τον εθνικό μας πολιτισμό.

σεμνύνομαι = υπερηφανεύομαι, καυχιέμαι

Ε.Π. Παπανούτσος, "Παιδεία το μεγάλο μας πρόβλημα"

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Να γίνει συνοπτική απόδοση των τριών πρώτων παραγράφων του κειμένου («Η ελληνική λέξη Ιστορία ... με τους ομοεθνείς του») σε 60-80 λέξεις.

(Μονάδες 15)

ΤΡΕΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ (ΛΕΞΕΙΣ 64)

Το κείμενο πραγματεύεται το ζήτημα της διδασκαλίας της Ιστορίας στην εκπαίδευση. (1)
Ως γνώση του ανθρώπινου παρελθόντος η Ιστορία πρέπει να κατέχει, κατά το συγγραφέα,
(2)

πρωτεύουσα θέση στο σχολείο,

(3)

διότι διδάσκει στους νέους την αξία και τις κατακτήσεις του ανθρώπου.

(4)

Επιπλέον η σπουδή του ιστορικού παρελθόντος καλλιεργεί την εθνική συνείδηση των νέων, παράλληλα με το αίσθημα ότι αποτελούν πολίτες του κόσμου.

ΔΥΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ (+58)

[(5) Ωστόσο η ανάταση του πατριωτισμού δεν θα πρέπει να οδηγεί στον εθνικισμό και το μίσος εναντίον άλλων λαών. (6) Αυτό που χρειάζεται, σύμφωνα με το συγγραφέα, είναι μια εξισορρόπηση του ανάμεσα στα άκρα του σωβινισμού και του διεθνισμού, μια υγιής διδασκαλία της Ιστορίας που θα αναδεικνύει τον αλληλοσεβασμό ανάμεσα στα έθνη]
(ΛΕΞΕΙΣ 112)

ΘΕΜΑ Β

Β.1. ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Τι θα πρέπει, σύμφωνα με τον συγγραφέα, να αποφύγει όποιος διδάσκει το μάθημα της Ιστορίας στην εκπαίδευση;

(Μονάδες 10)

Σύμφωνα με τον συγγραφέα ο δάσκαλος του μαθήματος της Ιστορίας α) θα πρέπει να αποφύγει την καλλιέργεια του εθνικισμού, του φανατισμού και του μίσους προς τους άλλους λαούς της γης. Μέσα στο πλαίσιο μιας ανθρωπιστικής παιδείας μπορούν κάλλιστα να συνυπάρξουν οι έννοιες του έθνους και της πανανθρώπινης αλληλεγγύης. Επίσης, β) θα πρέπει να αποφύγει και την προβολή ενός ανέξοδου διεθνισμού, εφόσον ένα έθνος διαθέτει και συνείδηση και ιστορία, από την οποία δεν μπορεί να αποξενωθεί.

Συμπερασματικά, για τον συγγραφέα «μια φωτισμένη διδασκαλία της Ιστορίας, της παγκόσμιας και της εθνικής», θα πρέπει να κρατήσει αποστάσεις και να προσδιορίσει επακριβώς τους κινδύνους και του τυφλωμένου σωβινισμού και του άκριτου διεθνισμού.

Β.2. ΔΟΜΗ, ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Να βρεθούν η δομή και ο τρόπος ανάπτυξης της δεύτερης παραγράφου του κειμένου. Για ποιο λόγο νομίζετε ότι ο συγγραφέας επιλέγει τον συγκεκριμένο τρόπο ανάπτυξης;

(Μονάδες 10)

ΔΟΜΗ

Θ.Π: «Στο πρόγραμμα των μαθημάτων, η Ιστορία έχει (οφείλει να έχει) πρωτεύουσα θέση».

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ – ΣΧΟΛΙΑ: «Γιατί είναι... πνευματικού πολιτισμού»

ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ: Δεν έχει

ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ: Αιτιολόγηση, διότι με την ανάγνωση της Θ.Π. αναδύεται ένα «γιατί» και στις επόμενες περιόδους αιτιολογεί γιατί η Ιστορία πρέπει να έχει πρωτεύουσα θέση.

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Ο συγγραφέας επιλέγει τον συγκεκριμένο τρόπο ανάπτυξης για να επιχειρηματολογήσει υπέρ της προσωπικής του θέσης για τον πρωτεύοντα ρόλο του μαθήματος της Ιστορίας στο σχολείο. Μέσα από την επιχειρηματολογία προσπαθεί να πείσει ως προς την αναγκαιότητα της Ιστορίας σε σχέση με τους σκοπούς της ανθρωπιστικής παιδείας.

B3. ΠΕΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Θεωρείτε ότι το κείμενο διαθέτει πειστικότητα; Να δικαιολογήσετε και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με τις απαραίτητες αναφορές στο κείμενο.

(Μονάδες 10)

ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΣΗ: Το κείμενο διαθέτει πειστικότητα για τους ακόλουθους λόγους:

1. Υπάρχει σε όλο το κείμενο επίκληση στη λογική με εκτεταμένη επιχειρηματολογία.
2. Κάποια τεκμήρια-παραδείγματα εντοπίζονται κυρίως στην 3^η παράγραφο.
3. Τα ρηματικά πρόσωπα που κυριαρχούν είναι το γ' ενικό και το γ' πληθυντικό, πρόσωπα που δηλώνουν την αντικειμενική θεώρηση επίμαχων ζητημάτων, όπως η ιστορία, ο εθνικισμός, ο διεθνισμός και υπογραμμίζουν την τυπική, επίσημη και αποστασιοποιημένη διερεύνηση εκ μέρους του συγγραφέα.
4. Η πειστικότητα απορρέει και από το γεγονός της νηφάλιας και ισορροπημένης προσέγγισης, που αποφεύγει καταστάσεις άκρων (πχ. τυφλός εθνικισμός, ανέξοδος διεθνισμός) και αναζητεί το μέτρο και το μέσο στην αντίληψη της έννοιας του έθνους και της ιστορικής συνείδησης

B.4.α. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ

Το κείμενο είναι αποδεικτικό δοκίμιο. Να βρείτε τρία (3) χαρακτηριστικά που επιβεβαιώνουν τη γραμματειακή του κατάταξη. (μονάδες 6)

(Μονάδες 6)

Τρία χαρακτηριστικά ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ στο κείμενο

(1) Αποδεικνύει μια θέση (= Η Ιστορία πρέπει να έχει πρωτεύουσα θέση στην εκπαίδευση) με επιχειρήματα και τεκμήρια

(2) Έχει ξεκάθαρη δομή (Θέμα= η χρησιμότητα της ιστορικής γνώσης, Θέση= Η αναγκαιότητα και ο τρόπος διδασκαλίας της Ιστορίας στην εκπαίδευση, Απόδειξη, Τελική θέση= αποφυγή ακροτήτων στην αντίληψη του παρελθόντος και ορθή διδασκαλία της Ιστορίας

(3) Προσεγγίζει την επιστήμη (Ορθολογισμός, αντικειμενικότητα, νηφαλιότητα, επιχειρηματολογία)

[(4) Ύψος επίσημο, σοβαρό, τυπικό, αντικειμενικό]

[(5) Πλεονάζει η αναφορική λειτουργία της γλώσσας]

[Παράδειγμα ιδεολογικής ομολογίας για θέματα επίμαχα και ριψοκίνδυνα (πχ. τυφλός εθνικισμός, ανέξοδος διεθνισμός)]

B.4.β. ΣΥΝΟΧΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥΣ

(Μονάδες 4)

α. Στη 2^η με την 1^η παράγραφο με τη λέξη-κλειδί «Ιστορία»

β. Στην 3^η με τη 2^η παράγραφο με τη διαρθρωτική φράση «εκτός από» που δηλώνει προσθήκη

γ. Στην 4^η με την 3^η παράγραφο με τη διαρθρωτική έκφραση «εδώ ακριβώς» που δηλώνει έμφαση

δ. Στην 5^η με την 4^η παράγραφο με τη διαρθρωτική λέξη «άλλωστε» που δηλώνει προσθήκη

ΘΕΜΑ Γ

Ποιο είναι το κεντρικό θέμα που θίγει το ΚΕΙΜΕΝΟ 2; Ποια φαίνεται να είναι η στάση του συγγραφέα; Να εντοπίσετε τρεις τουλάχιστον κειμενικούς δείκτες με τους οποίους ο συγγραφέας καταφέρνει να προβάλλει την θέση του. Ποια είναι η δική σας άποψη πάνω στο ζήτημα που θίγει το κείμενο; (150-200 λέξεις)

(Μονάδες 15)

Κεντρικό θέμα του κειμένου είναι ο εθνικιστικός φανατισμός και η πόλωση που προκαλεί στη ζωή των ανθρώπων, πόλωση και διάσταση που δημιουργούν το υπόβαθρο για την εμφάνιση του διχασμού, της βίας και του πολέμου.

Μέσα από την αφήγηση μιας απλής φαινομενικά ιστορίας ο **ετεροδιηγητικός αφηγητής** **περιγράφει και ερμηνεύει** τη μεταμόρφωση του τρόπου σκέψης ενός ανθρώπου, του κύριου Κ, που έρχεται σε επαφή με μια απάνθρωπη και προσβλητική προς το πρόσωπό του συμπεριφορά ενός «άλλου», ενός «εχθρού». Για τον κύριο Κ,

η πείνα και η φτώχεια δεν έχουν σύνορα ούτε γνωρίζουν έθνη και κράτη

. Το πρόβλημα της επιβίωσης δεν έχει να κάνει με έθνη-κράτη αλλά με τις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες μιας κοινωνίας («δεν το 'κρινε απαραίτητο να ζει σε μια συγκεκριμένη χώρα. Έλεγε: Παντού μπορώ να πεινάσω»). Η συνάντησή του όμως με έναν «εχθρό» ο οποίος τον αντιμετωπίζει σε μία

αυταρχική, προσβλητική και απαξιώτική για άνθρωπο συμπεριφορά

(«τον ανάγκασε να κατέβει από το πεζοδρόμιο») του γεννάει

αισθήματα μίσους και αρνητικότητας

, όχι μόνο για τον «βάρβαρο εχθρό» αλλά και για την χώρα που αυτός εκπροσωπεί. Μέσα από

την ευχή και την πίκρα του αδικημένου που προσωποποιείται σε έναν «εκδικητή» σεισμό

ό («ευχήθηκε να γίνει ένας σεισμός και να την καταπιεί») ο κύριος Κ

μετατοπίζει ασύνειδα το πρόβλημα της ζωής του από τη διάσταση πλούτου -

φτώχειας, επιβίωσης – πολυτέλειας στη διάσταση και τη διένεξη μεταξύ

κρατών-εθνών και «εχθρικών κοινωνιών»

.

Η στάση του συγγραφέα αποτυπώνεται μέσα από τη **διερώτηση** του πρωταγωνιστή κύριου Κ και την

ση

απάντη

που ο

ίδιος δίνει,

διερώτηση που βάζει σε προβληματισμό τον αναγνώστη, τον κάνει κοινωνό και συμμετέχο

μιας διαδεδομένης για τα ανθρώπινα κατάστασης πραγμάτων: μέσα από έναν

αναλογικό θυμοσοφικό συλλογισμό παραλληλίζει τον εθνικισμό (και τον κάθε είδους φανατισμό) με «βλακεία»

, βλέπει αυτή τη βλακεία να επεκτείνεται και να δημιουργεί επικίνδυνες στρεβλώσεις στη ζωή των ανθρώπων και θεωρεί πως η μόνη σωστή στάση απέναντί της είναι η «εξολόθρευση» και η εκρίζωσή της.

Το συμπέρασμα; **Μόνο με την εκρίζωση και εξουδετέρωση κάθε είδους φανατισμού μπορούν οι άνθρωποι να συμβιώσουν και να ευημερήσουν**

, εστιάζοντας στα πραγματικά προβλήματα της ανθρώπινης ζωής, πέρα από τεχνητούς διαχωρισμούς και διαιρέσεις.

Προσωπική γνώμη: ο φανατισμός φέρνει οξύτητα και διχασμό, η βία γεννάει βία, η φορτισμένη ιδεολογικά και αδιάλλακτη θέση γεννάει φορτισμένη και βίαιη αντίθεση.

Υπάρχει ένας κοινός παρονομαστής αγωνιών και αναγκών στην ανθρώπινη κατάσταση, που πρέπει να ανευρεθεί και να αναγνωριστεί, για να ζήσουν επιτέλους αρμονικά οι άνθρωποι.

(ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: 1. Με έντονα γράμματα παρουσιάζονται οι αξιοποιήσιμοι κειμενικοί δείκτες περιεχομένου και μορφής 2. Δεν ελήφθη υπόψιν ο αριθμός των λέξεων, αλλά δόθηκε έμφαση στη σχετική πληρότητα του περιεχομένου του σχολίου)

Δ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου σας γίνεται μια Ημερίδα για την Παράδοση. Σε μία τοποθέτησή σας καλείστε α. να αναπτύξετε τις σκέψεις σας σχετικά με τη σημασία (θετικά) της σπουδής του ιστορικού και πολιτισμικού παρελθόντος για την υγιή ανάπτυξη των ατόμων και της κοινωνίας και β. να προτείνετε τρόπους ενίσχυσης και καλλιέργειας της ιστορικής και πολιτισμικής συνείδησης των νέων.

(Μονάδες 30)

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: Ομιλία

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ: «Κυρίες και Κύριοι, Αγαπητοί συμπολίτες/συνδημότες»

ΑΠΟΦΩΝΗΣΗ: «Σας ευχαριστώ για το χρόνο και την προσοχή σας»

Α. ΣΗΜΑΣΙΑ (ΘΕΤΙΚΑ) ΤΗΣ ΣΠΟΥΔΗΣ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ

1. ΑΤΟΜΑ

- Διαμόρφωση ατόμων που εμφορούνται από ανθρωπιστικές αρχές και αξίες, από δικαιοσύνη και απουσία μισαλλοδοξίας στην προσέγγιση των άλλων, αλληλοσεβασμός, φιλανθρωπία
- Εξασφάλιση πολύτιμης εμπειρίας, γνωστική ανέλιξη, ολοκλήρωση της προσωπικότητας, πολύπλευρη σφαιρική ανάπτυξη του πνεύματος, κριτική σκέψη, απομάκρυνση κινδύνου χειραγώγησης

2. ΚΟΙΝΩΝΙΑ

- Ενίσχυση των εθνικών δεσμών, τόνωση της κοινωνικής συνοχής, σφυρηλάτηση ομόνοιας, αγάπη, αγωνία και μέριμνα για τον τόπο
- Υγιής λειτουργία της δημοκρατίας, σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου
- Επικράτηση του ορθολογισμού στο δημόσιο και ιδιωτικό βίο. Οι άνθρωποι δε θα κατέχονται από παράλογες και επικίνδυνες ιδέες
- Πρόοδος του πολιτισμού, ανάπτυξη των γραμμάτων των τεχνών και των επιστημών
- Ειρηνική συνύπαρξη λαών και ανθρώπων, απουσία τριβών και συγκρούσεων, απομάκρυνση του απόλυτου κακού του πολέμου
- Δυνατότητες ανάπτυξης, ευημερίας, ευδοκίμησης για τα άτομα και τις κοινωνίες, ενίσχυση των δεσμών φιλίας και τόνωση της συνεργασίας με τους γειτονικούς λαούς

Β. ΤΡΟΠΟΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

- Εκπαίδευση, Σχολείο, ανανέωση του μαθήματος και των περιεχομένων του μαθήματος της Ιστορίας
- Εκπαιδευτικές εκδρομές, επισκέψεις μουσείων ιστορικών και αρχαιολογικών τόπων
- Σύλλογοι καλλιέργειας και προώθησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, Εκλαϊκευμένες εκδόσεις, εκδηλώσεις
- Οικογένεια, παροχή προτύπων και αξιών
- Μέσα ενημέρωσης, εκπομπές, ντοκιμαντέρ, ταινίες
- Προσωπική μέριμνα και συνείδηση της εθνικής και ιστορικής ευθύνης από τον καθένα

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΦΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

«Η έξαρση του πατριωτικού φρονήματος και της εθνικής συνοχής δεν συμπίπτει ούτε λογικά ούτε ψυχολογικά με τον εθνικισμό, τον φανατισμό και το μίσος προς τους άλλους λαούς της γης».

Να αναπτυχθεί η παραπάνω πρόταση σε μία παράγραφο 100 περίπου λέξεων.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

«[Η ανάγκη καλλιέργειας του πατριωτισμού και η ενίσχυση της εθνικής συνοχής δεν θα πρέπει να οδηγούν στον εθνικισμό, το μίσος και την υποτίμηση των άλλων λαών]. [Πράγματι,] Η θεμιτή αγάπη προς την πατρίδα και η ανάγκη τόνωσης των δεσμών με τους ομοεθνείς δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να οδηγηθούν στην ακραία και επικίνδυνη υπερβολή του εθνικισμού. Κάτι τέτοιο θα σήμαινε μίσος και φανατισμό εναντίον των άλλων, όξυνση των αντιθέσεων και μεγέθυνση των διαφορών, επιθετικότητα και ρατσισμό, καταστάσεις που αργά ή γρήγορα θα οδηγούσαν νομοτελειακά στη σύγκρουση και τον πόλεμο. Η υποτιμητική και προσβλητική αντιμετώπιση των άλλων ανθρώπων καθώς και των εθνών όπου εντάσσονται, αποτελεί έναν εξώφθαλμο και οδυνηρό παραλογισμό, που δηλητηριάζει τις σχέσεις των ανθρώπων σε έναν παγκοσμιοποιημένο πολιτισμό και δεν

τους αφήνει να ζήσουν εν ειρήνη, να ευημερήσουν και να ευτυχήσουν» (130)

2. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ – ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

«Στο Ιστορικό μάθημα θα διδαχτεί ο νέος τη ζωή του έθνους του»:

«Ιστορία ονόμαζε ο Ηράκλειτος την επιστήμη του Πυθαγόρα που ήταν κοσμοαντίληψη και βιοθεωρία μαζί»

Στις παραπάνω προτάσεις να αναγνωριστεί το είδος της σύνταξης, να τραπεί στην αντίθετη τους και να δικαιολογηθεί η επιλογή του ενός ή τους άλλου είδους σύνταξης

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

α. «Στο Ιστορικό μάθημα θα διδαχτεί ο νέος τη ζωή του έθνους του»: Έχουμε Παθητική Σύνταξη

Μετατροπή (ΕΣ): «Στο Ιστορικό μάθημα η δάσκαλοι θα διδάξουν στο νέο τη ζωή του έθνους του»

β. «Ιστορία ονόμαζε ο Ηράκλειτος την επιστήμη του Πυθαγόρα που ήταν κοσμοαντίληψη και βιοθεωρία μαζί» = Ενεργητική Σύνταξη

Μετατροπή (ΠΣ): «Η επιστήμη του Πυθαγόρα, που ήταν κοσμοαντίληψη και βιοθεωρία μαζί,

ονομαζόταν/ονομάστηκε Ιστορία από τον Ηράκλειτο»

Με την ΕΣ δίνεται έμφαση στο Υποκείμενο της ενέργειας, ο λόγος αποκτά ζωντάνια και αμεσότητα ενώ με την ΠΣ δίνεται έμφαση στην επιτελούμενη Πράξη, το ύφος γίνεται τυπικό και απρόδωπο, ενώ ο λόγος αποκτά ποικιλία και συνθετότητα

3. ΣΥΝΩΝΥΜΑ

Να γραφεί ένα συνώνυμο για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις:

εξέχουσα, καλλιεργεί, ιδιοτυπία, σωβινισμός, καταφρονεί

εξέχουσα □ πρωτεύουσα, κυρίαρχη, βασική, κύρια, σημαντική, σπουδαία

καλλιεργεί □ διαμορφώνει, διαπλάθει, αναπτύσσει, ενισχύει

ιδιοτυπία □ ιδιομορφία, ιδιοπροσωπία, ιδιαιτερότητα, ιδιορρυθμία [εκκεντρικότητα, παραξενιά]

σωβινισμός □ εθνικισμός

καταφρονεί □ υποτιμά, περιφρονεί, μειώνει, [δε λογαριάζει]

Συντάχθηκε απο τον/την Κ. ΚΑΡΕΜΦΥΛΛΗΣ

Κυριακή, 29 Νοέμβριος 2015 22:41 - Τελευταία Ενημέρωση Δευτέρα, 03 Μάιος 2021 17:32

Επιμέλεια - Επεξεργασία - Συγγραφή:

Κ. Καρεμφύλλης, Φιλόλογος

[Ελληνογαλλική Σχολή Καλαμαρί, Θεσσαλονίκη](#)